

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales,
Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas
Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares:
Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLXXXVI. De donatione dotis profectitiæ facta per filiamfamilias, sine
consensu paterno interueniente in ipso actu. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

exceptionis dotis non numeratæ: juxta l. final. & Auth. quod locum, C. de dot. caut. non numer. Quia illa exceptio locum haberet, si tractaretur de confessione dotis facta sub spe futurae numerationis: quod in casu nostro considerari non potest, cum superius ostensum fuerit, factam fuisse animo donandi: & præsertim verò cum in dicta confessione exprimitur modus solutionis, qui respicit præteritum tempus, nempe in auro, argento, & jocalibus: quod etiam consideravit Rot. d. decis. 683. part. 2. recent. & unde etiam si lapsa fuerint tempora proponendi exceptionem non numeratæ dotis, semper opponi potest exceptio simulationis, ut norant Fontanel. d. claus. 14. gloss. vnic. n. 76. Menoch. de præsumpt. d. præsumpt. 12. n. 74. Mantica. d. lib. 11. tit. 20. num. 29. Gratian. discept. forens. c. 693. n. 12.

10 recent. & unde etiam si lapsa fuerint tempora proponendi exceptionem non numeratæ dotis, semper opponi potest exceptio simulationis, ut norant Fontanel. d. claus. 14. gloss. vnic. n. 76. Menoch. de præsumpt. d. præsumpt. 12. n. 74. Mantica. d. lib. 11. tit. 20. num. 29. Gratian. discept. forens. c. 693. n. 12.

11 Inferitur 3. dictam donationem ex defectu insinuationis nullam esse, & inuvalidam, cum fuerit facta in Gallia, ubi ex Regis ordinationibus insinuatio necessaria est, cum quoad insinuationem locus celebrati contractus respici debet: ex Gratian. discept. forens. c. 253. & ita ut talis confessio, & donatio inde resultans non insinuata, quantumvis juramento roborata, nullo modo etiam intra quingentos annos subsistere possit: Gratian. d. c. 693. n. 6.

12 Inferitur 4. quod licet maritus alimenta vxori præstitisse dicatur, non tamen ex eo inferri possit aliquid ad veritatem dictæ confessionis: tum quia mariti non solent vxores deserere, quamvis dotem non soluant: ut dicit Fontanel. ubi supra, num. 66. tum quia hoc procedere posset, si vxor dotem promississet, & non solueret, cum tamen de aliqua promissione non constet: tum etiam, quia dicta præsumptio alimentorum præstitorum non multum virget, & est valde levis: ut per Rot. decis. 683. n. 31. parte 2. recent. tum, & denique, quia de tali alimentorum præstatione non constat.

13 Vltimò ut omnis tollatur difficultas, non solum præsumptio simulationis, sed & vera probatio nullitatis dicti instrumenti ex eo resultat, quod cum illud esset conditionale, nempe casu quo maritus vxori præcederet, defectu conditionis instrumentum redditur caducum: cum aliàs donatio inter coniuges tum demum morte confirmata censeatur, si donator prius mortuus fuerit; si verò donatarius prædecesserit, donatio redditur nulla, & caduca: cap. fin. de donat. inter vir. & vxor. cum ibi notatis: Sanch. d. lib. 6. disput. 14. n. 20.

14 Sed tandem euidenter constat, contractum illum esse nullum, & inuvalidum, cum in eo deficiant solemnities instrumenti, nec adiectus fuerit locus loci; sed tantum dictum fuerit, contractum fuisse celebratum in loco de Vertaud, non autem in tali, vel tali domo: ex quo defectu dictus contractus redditur nullus, & inuvalidus; quia expressio huiusmodi locorum specifica, est de essentia, & forma instrumenti: quod ita constitutum est ad evitandas falsitates, & inducendam certitudinem actus gesti: ita copiose ostendit Menoch. consil. 288. n. 1. & multis seqq. & maxime num. 19. Addent. ad Burat. decis. 265. num. 4. Et & magna est contra dictum instrumentum suspicio, ex eo quod actores fecerint petitionem iurium maternorum, & distulerint productionem huius præfati instrumenti post plures annos: ex qua tarda productione oritur præsumptio falsitatis contra dictum instrumentum, l. si quis forte, §. 1. ff. de pæn. ibi, nec enim debebant tam magnam rem tamdiu reserere: Crauet. conf. 28. Asertum instrumentum, num. 6. Ozale. decis. 117. num. 9. Menoch. lib. 2. præsumpt. 91. num. 8.

15 Sed tandem euidenter constat, contractum illum esse nullum, & inuvalidum, cum in eo deficiant solemnities instrumenti, nec adiectus fuerit locus loci; sed tantum dictum fuerit, contractum fuisse celebratum in loco de Vertaud, non autem in tali, vel tali domo: ex quo defectu dictus contractus redditur nullus, & inuvalidus; quia expressio huiusmodi locorum specifica, est de essentia, & forma instrumenti: quod ita constitutum est ad evitandas falsitates, & inducendam certitudinem actus gesti: ita copiose ostendit Menoch. consil. 288. n. 1. & multis seqq. & maxime num. 19. Addent. ad Burat. decis. 265. num. 4. Et & magna est contra dictum instrumentum suspicio, ex eo quod actores fecerint petitionem iurium maternorum, & distulerint productionem huius præfati instrumenti post plures annos: ex qua tarda productione oritur præsumptio falsitatis contra dictum instrumentum, l. si quis forte, §. 1. ff. de pæn. ibi, nec enim debebant tam magnam rem tamdiu reserere: Crauet. conf. 28. Asertum instrumentum, num. 6. Ozale. decis. 117. num. 9. Menoch. lib. 2. præsumpt. 91. num. 8.

lib. 3. præsumpt. 122. num. 94. Mascard. de probat. conclus. 740. n. 17.

CAPUT CLXXXVI.

De donatione dotis profecticia facta per filiam familias sine consensu paterni interventione in ipso actu. Filiis utrum stipulatio facta super restitutione dotis, jus fuerit quæsum tanquam heredi, & sic utrum dotem habeant tanquam hæredes matris, an ex propria personæ, & quomodo sint explicanda verba stipulationis, siue promissio restitutionis facta fuerit impersonaliter, siue in personam filiæ, aut cum clausula quibus de jure.

SVM MARIVM.

- 1 Donatio causa mortis facta per filiam familias sine patris consensu interveniens in ipso actu, nulla est.
- 2 In donatione dotis profecticia facta per filiam familias requiritur consensus patris.
- 3 Semper consensus patris requiritur in donatione facta de dote profecticia filie, propter mulieris fragilitatem.
- 4 Patris auctoritas est necessaria pro forma in contrahendis filiarum familias, sicut patris auctoritas continetur clausulas irritantes.
- 5 Filij non tenentur imputare dotem maternam in legitimam avi, quando illam habent uti hæredes matris, sed si tanquam filij.
- 6 Si filij habeant dotem maternam tanquam hæredes matris, possunt de ea ad libitum dispendere.
- 7 Verum jus fuerit quæsum liberis ex constitutione dotis maternæ tanquam liberis, vel tanquam heredibus, verba stipulationis præcipue consideranda sunt.
- 8 Expenditur consilium Surdi 206.
- 9 Si ex contractu matrimonij constet, patrem voluisse quod actio dotis propria esset filie, ipsa sola agere potest, & non pater.
- 10 Si promissio dotis facta fuerit impersonaliter, & persona filia solum adjecta verbo executoris, dos mortua filia imputanda est in legitimam avi.
- 11 Impersonalitas in obligatoriis vitiis obligatorem, sed si sit in executoris.
- 12 In dubio pater sic videtur stipulari, ut actio de dote communis esset inter patrem, & filium.
- 13 Impersonalis stipulatio restitutionis dotis potius interpretari debet, ut actio de dote non assignetur a patre.
- 14 Clausula restitutionis dotis, quibus de jure, & non nocet patri donanti, quamvis persona filia appositæ in prima parte stipulationis, non attenditur ordo scripturæ, sed verbum juris.
- 15 Surdi consilium 206. à multis reprobatum.

DUæ resultant quæstiones ex facti serie propo-
sita per quædam mercatoris præfatus Civitatis.

Q.& Res. Civil. Pars II. Cap. CLXXXVI. 181

Prima, vtrum donatio causa mortis per Isabellam ejus filiam, & (dum viveret) uxorem alterius mercatoris, facta, valida sit. Secunda, vtrum casu quo ista donatio esset invalida, nepotes patris ex dicta filia prae defuncta eidem patri superuiventes, adueniente casu mortis dictae Isabellae eorum matris, teneantur imputare dotem maternam in legitimam ipsius aui.

1 Quod ad primam quaestionem attinet, resoluendum est, donationem illam causa mortis à filiafamilias factam, nullam esse & inuolidam. Primò quidem ex dispositione juris communis, cum filiafamilias sine consensu patris donationem causa mortis facere non poterit; adeo ut non sufficiat consensus praestitus ante donationem, sed debeat intervenire in ipso actu, tanquam requisito ratione formalitatis, & pro solemnitate actus, juxta distinctionem allatam per Rot. *decis. 294. num. 21. & multis sequent. part. 5. recent. Pascal. de patr. potest. part. 1. c. 6.*

2 num. 111. & 112. † Praestertim cum agatur de dote profectitia, cuius vltim fructum licet pater constanter matrimonio, vel mortua cum liberis filia, praetendere non possit; tamen ejus auctoritas necessaria est in donatione per filiam facta, ratione patriae potestatis: Gratian. *discept. forens. cap. 78. n. 8. 9. & 10.* quod caput tractat de eodem negotio, de quo in Romana donationis coram Verolpio *decis. 596. part. 2. recent.* confirmata apud Cavalier. *decis. 442.* & conferunt tradita per Menoch. *remed. 15. recuper. possess. num. 314. & 315.* † Debit ergo consensus intervenire in ipso actu, quamvis consensus utroque modo requireretur, nempe tam ratione praedicti, quam ratione solemnitatis: quidquid dicat Gabriel. *conf. 2. num. 15. vol. 1.* quia sententia Decii in contrarium, *conf. 503. n. 5.* melioribus rationibus innixa videtur, quam sequitur Bellon de iis quae sunt incontinenti, *cap. 104. num. 11.* Socin. *sen. conf. 23. n. 19. in fine, vol. 4.* quia attendi debet causa fragilitatis mulieris, quae est principalis.

4 Et in omnem euentum ob inobseruantiam Statuti, dicta donatio nulla est, quia patris auctoritas dicitur requisita à statuto pro solemnitate, quando in eo adest clausula irritans contractum: prout elatè legitur in Statuto Auenionensi, & de suo testatur Additad Buzat. *decis. 44. lit. A.* & traditur in d. *decis. 294. num. 28. parte 5. recent. Pic. ad statuta Urbis, glo. 14. n. 10.* cum pluribus ibi citatis, Cancr. *lib. 2. var. resol. cap. 1. n. 70. in nouis.* Mynfinger. *cent. 2. obser. 34. num. 2. & 3.*

5 Ad secundam quaestionem responderetur, regulam generalem esse, quod quando filii dotem maternam habent tanquam haeredes matris, non tenentur illam imputare in legitimam Aui: secus si illam habeant à lege, vel consuetudine. Duran. *decis. 231. Thesaur. decis. 237.* & est recepta ab omnibus distinctio.

6 Si donatio causa mortis, & consensus ad eam per patrem praestitus, validus esset, filia potuisset ad libitum de dote illa disponere tam in fauorem liberorum, quam etiam extraneorum: cum pater ei dederit facultatem donandi causa mortis, *en faueur de qui elle trouuera bon, & comme elle aduifera:* & sic filii dotem maternam haberent tanquam haeredes matris, seu ex dispositione materna; non autem ex jure proueniente ab Auo, à quo auulsa erat omnis spes reversionis: ut notatur in l. 2. §. quod si in patria. ff. sol. matrim. & ibi omnes Scribentes, praestertim Barbof. *num. 7. versic. sed in contrarium.*

7 Sed cum supponamus donationem illam, & consensum donationi praestitum, nullius esse momenti, deueniendum est ad aliam quaestionem, vtrum videantur Sanlegerii quæst. & resol. civil. T. II. P. II.

licet per stipulationem appositam in contractu matrimonii dictae Isabellae, jus quæsum fuerit ipsi filiae, eiusque liberis tanquam haeredibus. In primis enim verba stipulationis in hac quaestione consideranda esse, notauit Rip. in l. in quartam, *num. 196. ff. ad leg. falcid.*

Dubium facere videtur *conf. Surd. 206. n. 20.* ubi 8 quod si filia, praesente patre & consentiente, dotem sibi reddi stipulata fuerit, tunc dos efficitur propria ipsius filiae, propter tacitam patris donationem, quæ speciali fauore dotis adeo valida est, ut jus quaratur filiae transmissibile ad haeredes, praestertim quando filia ipsa stipulata fuit dotem sibi reddi, etiam si addita fuerint verba, aut illi, vel illis, qui ius de jure: quia persona filiae posita in prima parte obligationis alternativæ, censetur appositæ ad obligationem & actionem acquirendam: verba autem stipulationis in casu proposito hæc sunt: *A promit & promet icelle somme de mille écus, rendre, & restituer à icelle Damoiselle Isabeau:* quæ verba, licet stipulationem expressam non contineant, tacitam tamen comprehendunt: quia verbum *promitto*, appositum in scriptura, intelligitur de stipulatione: §. si ita scripsum, *Inst. de inutilib. stipul.* Barbof. *de diction. c. 290.* 9 † Certum enim est, quod si pater donauit filiae in potestate integram dotis actionem, dos in solidum efficitur filiae, & ipsa poterit de ea ad libitum disponere sine patris consensu, adeo ut mortua filia dos non pertineat ad patrem, sed ad haeredes filiae, ut bene explicat Barbof. in l. 2. §. quod si in patris, *versic. ulterius, & supradictis: ff. solut. matr.* ubi plures allegat.

Sed tamen verissimum est, hoc in casu patrem sibi non praedicasse in actione de dote, nec in jure reversionis dotis, casu quo filia sine liberis decessisset: & propterea dotem ad ejus liberos non jure haereditario, sed à consuetudine fuisse deuolutam; & per consequens nepotibus imputandam esse ad legitimam Aui, juxta distinctionem superius allatam. Non enim ipsa filia dotem sibi reddi stipulata fuit, cum persona filiae in dicta promissione non fuerit adhibita verbo obligatorio, sed tantum executiuo: itaut promissio & stipulatio sit impersonaliter facta, executio verò collata in personam filiae: atqui in obligationibus inspicimus potius verba obligatoria, quam executiua, † sicuti videmus quod impersonalitas in verbis obligatoriis vitiat stipulationem, in executiuis non vitiat: Bart. in l. stipulatio ista, §. si quis ita, *num. 2. ff. de verb. oblig.* Vnde cum verba promissionis obligatoria sint impersonalia, sequitur omnino, vel patrem sibi stipulatū fuisse sub 12 reservatione tamen juris filiae, † cum in dubio pater videatur voluisse quod dispositio sua cõformis esset juri cõmuni, & sic quod dotis actio communis esset inter patrem & filiam, Barbof. d. §. quod si in patris, *n. 8. ff. sol. matrim.* quia in dubio quis intelligitur sibi stipulari: Alex. & Ias. per illum text. in d. stipulatio ista, §. sicut, & §. si quis ita: Mantie. *de tacit. convent. lib. 14. tit. 3. n. 12.* & hæc est generalis regula Doctorum in d. stipulatio ista, §. si quis ita: Gomef. *lib. 2. var. resol. c. 11. n. 7. in 2. conclus.* Barbof. in *auth. si quando, C. de constit. pec. aut* in omnem euentum quod stipulatio censetur interposita nomine patris & filiae simul: quia licet qui impersonaliter stipulatur, sibi stipulari videatur, ut jam dictum est, † tam è si stipulator sit pater, & dotè reddi impersonaliter stipulatus fuerit, videtur quod stipulatio fuerit interposita 13 juxta naturam actionis de dote, quia verba impersonalia sunt interpretanda juxta dispositionem juris cõmunis, Buzat. *dec. 922. n. 10.* & in propriis terminis Barbof. in l. post dotem, *n. 10. ff. sol. matrim.* quamvis

Q ipse

